A°. 1828. N°. [illegible]

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 9 December.

FRANKFORT, den 5den December.

Volgens de jongste berigten uit Bucharest, is het hoofdkwartier van den Russischen veldmaarschalk graaf *van Wittgenstein* naar Jassij verlegd. De veldmaarschalk zelf is naar Petersburg vertrokken. De tijding, dat de belegering van Silistria opgeheven is, heeft niet weinig opzien te Bucharest gebaard. De Russen geven op, dat zulks om het slechte weder heeft moeten geschieden; doch volgens geruchten, die echter bevestiging verdienen, zou het toe te schrijven zijn aan de operatien van de Turken, die van Schumla in aantogt waren, terwijl de pacha van [illegible] uit het fort van Silistria kwam opdagen. Bij den aftogt van Silistria hebben de Russen, naar men zegt, hun geschut grootendeels vernageld, of begraven en het overige materieel verbrand. Zij trekken over Hirsowa, naar den linker oever van den Donau.

— Volgens berigten uit Konstantinopel, van den 11den November, waren er den 28sten October weder 300 Russische krijgsgevangenen aangekomen. Den 27sten had, zegt men, de Nederlandsche gezant aan den reis-effendi de tijding der blokade van de Dardanellen medegedeeld.

— Uit Bosnie verneemt men, dat aldaar alle weerbare mannen onder de wapenen moeten komen. Volgens bevel van den Sultan, moeten zij, die zich aan de dienst onttrekken, met den dood gestraft worden.

Van den 6den December.

Berigten uit Konstantinopel, van den 13den November, melden, dat de Sultan aan den groot-vizier last heeft gegeven, om Varna, het koste wat het wille, te heroveren.

— Uit Jassij wordt geschreven, dat de generaal *Roth* het kommando in de vesting Varna met 6000 man bezetting bekomen heeft.

De nadere berigten uit Moldavie en Wallachije stemmen daarin overeen, dat de Russen de belegering van Silistria om het slechte weder, en niet om eenige aanrukkende Turksche troepen, hebben moeten opheffen.

WEENEN, den 29sten November.

Uit Odessa wordt den 17den November gemeld, dat aldaar ongunstige geruchten van het oorlogstooneel zijn ingekomen. De volgende schijnen het meest geloofwaardig te zijn:

De generaal *Rudzewitsch* had in last, den terugtogt der Russische armee van Schumla naar Silistria met het derde korps te dekken, bij welke vesting hetzelve zich met het zesde korps van den generaal *Roth* en het korps van den Prins *Scherbatoff* zou vereenigen. Op dezen terugtogt werd de generaal *Rudzewitsch* door *Hussein*-pacha levendig vervolgd en aangevallen. Het geledene verlies wordt van den Russischen kant zelf op 800 man gesteld, benevens het grootste gedeelte der bagaadje. De Prins *Scherbatoff* ziek geworden zijnde, werd het opperbevel over de vereenigde troepen ter belegering van Silistria aan den generaal graaf *Langeron* opgedragen. In de eerste dagen van November moesten echter alle verdere ondernemingen tegen deze vesting worden opgegeven, doordien de gansche omtrek door den regen ontoegankelijk was geworden. Op den regen is diepe sneeuw en vorst gevolgd. Al het vee in het leger is omgekomen, en door gebrek aan toevoer is de manschap zelf in grooten nood geraakt. Men beschouwt derhalve dezen veldtogt als geëindigd.

Van den 30sten November.

Volgens berigten uit Konstantinopel van den 13den November, zou Sultan *Mahmoud* besloten hebben, den oorlog gedurende den winter voort te zetten, de omstandigheid, dat zelfs thans nog, wanneer anders de Turksche legers plagten uit een te gaan, onophoudelijk troepen, inzonderheid [illegible] uit Azie aankomen, en hunnen marsch naar den Balkan vervolgen, schijnt dit besluit te bevestigen.

(*Oostenrijksche Beob.*)

BERLYN, den 4den December.

Volgens berigten uit Konstantinopel, van den 11den November, heeft de Sultan *Ahmed-Beij* tot kapudan-pacha benoemd, in plaats van *Izzet Mehmed*, die tot groot-vizier is bevorderd geworden. De nieuwe grootvizier heeft zijn hoofdkwartier te Aidos opgeslagen, alwaar aan eene versterkte legerplaats gearbeid wordt. *Chalil*-pacha, bevelhebber der geregelde troepen, heeft zich mede derwaarts begeven. *Hussein*-pacha is met de ongeregelde troepen te Schumla gebleven. *Tschapan-Oglu*, pacha van Mcraes, is met 10,000 à 15,000 man naar Rutschuck opgebroken. Het legerkorps, dat zich tot dus verre in de nabijheid der hoofdstad bevond, heeft kazernen te Ramitschifik en Daoud Pacha betrokken. De sultan bewoont een paleis der sultane, zijne zuster, te Ejoub. De vaan van den profeet is bij voortduring te Ramitschifik opgestoken. De doortogt van troepen uit Azie blijft aanhouden. De vloot, welke gedurende den zomer in den Bosphorus gestationeerd was, is in de haven van Konstantinopel teruggekeerd. Het eskader van *Tahir*-pacha bevindt zich nog in de Dardanellen.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Vrijdag den 5den December.

De vergadering wordt te half twee ure geopend. De afdeelingen van de maand November worden gevormd en de presidenten en vice-presidenten derzelve bekend gemaakt. De centrale afdeeling doet verslag omtrent het ontwerp van wet betrekkelijk de grondbelasting van 1829, alsmede omtrent de voorgedragene veranderingen in het tarief der in- en uitgaande regten. De openbare beraadslaging over deze beide ontwerpen wordt bepaald op Dingsdag aanstaande. Verder doet de centrale afdeeling verslag omtrent de indeeling der regterlijke arrondissementen en kantons. Daarover zal aanstaanden Donderdag beraadslaagd worden. De heer *Pescatore* doet rapport op een verzoekschrift; maar men verstaat [illegible]. De heer *Sandberg* doet rapport op een request van eenige bierbrouwers van Amsterdam, waarbij zij verzoeken, dat de accijns op het bier bij de tienjarige begrooting niet moge verhoogd worden. Hetzelve zal ter griffie worden nedergelegd. De heer *Sandberg* doet mede verslag op een request van meer dan 400 ingezetenen der provincie Limburg, houdende verzoek om afschaffing van den accijns op het gemaal. Hetzelve zal insgelijks ter griffie nedergelegd worden. De heer *Surlet de Chokier* merkt aan, dat de gouverneurs in eenige provincien hebben belet, dat van wege de vergadering der staten adressen aan den Koning wierden ingediend, om de afschaffing van dien accijns te verzoeken. Hij keurt dit ten sterkste af en zegt, dat daardoor art. 151 der grondwet krachteloos wordt gemaakt. Men heeft beweerd, dat de adressen niet moesten toegelaten worden, omdat dezelve geene provinciale zaken betroffen, alsof het regt van petitie eener provincie zou vervallen als haar belang ook het belang van eene andere provincie is. De heer *de Stassart* ondersteunt den heer *Chokier*. De heer *Donker Curtius* doet opmerken, dat men spreekt over eene zaak, waarover niet te beraadslagen valt. De heer *de Stassart* zegt, dat hij dit wel weet, maar dat de gemaakte aanmerkingen oorsprong genomen hebben uit een punt, dat bij het request behandeld is. De heeren *de Secus* en *Gerlache* spreken in den geest van den heer *Chokier*. De heer *van Reenen* doet verslag op onderscheidene verzoekschriften betrekkelijk de indeeling der arrondissementen en kantons. Zij zullen ter griffie nedergelegd worden. — De vergadering wordt gescheiden.

BRUSSEL, den 5den December.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal van het koningrijk der Nederlanden bestaat uit 110 leden, die door de zeventien provincien benoemd worden. Ieder gewest kiest een bepaald, doch geen gelijk getal. Holland, bij voorbeeld, heeft 22, Namen 2 en Drenthe slechts eenen afgevaardigde. De kamer echter is zoodanig zamengesteld, dat de helft der leden door de noordelijke, en de wederhelft door de zuidelijke provincien wordt verkozen, dat is, dat elk dier twee deelen des rijks 55 vertegenwoordigers op de algemeene vergadering heeft.

Honderd en vijf leden hebben gestemd op het voorstel van den heer *de Brouckère* tot intrekking van het besluit van 1815. Vijf leden waren afwezig, te weten: de heeren *de Moor*, van Antwerpen, *de Roock* en *Della Faille d'Huysse*, uit Vlaanderen, *van Heijden van Reinestein*, de eenige afgevaardigde uit Drenthe, en de graaf *de Celles*, afgevaardigde van Zuid-Braband, maar thans ambassadeur te Rome. Van behoorden vier van de vijf afwezige leden tot de zuidelijke en een tot de noordelijke provincien.

Een en zestig leden hebben *tegen* het voorstel van den heer *de Brouckère* gestemd, en deze meerderheid bestaat uit afgevaardigden der noordelijke provincien, met uitzondering van den heer *Reinestein*, die afwezig was, en van den heer *Sasse van Ysselt*, die voor het voorstel gestemd heeft. Van de tegenstemmende leden waren er dus 53 uit de noordelijke provincien en 5 uit de zuidelijke. De laatstgemelden zijn de heer *de Meletta*, burgemeester van Luik, *le Clercq*, procureur-generaal bij het hooge geregtshof van Luik, *Loop*, president bij dat geregtshof, alle drie afgevaardigden uit de provincie Luik, *de graaf de Borchgrave*, kamerheer van Z. M. en de baron *de Liedel de Well*, afgevaardigden der provincie Limburg, *Reyphins*, staatsraad, president der kamer en afgevaardigde uit Oost-Vlaanderen, *Geelhand della Faille*, afgevaardigde uit de provincie Antwerpen en vice-president van de vergadering, en *Dupres*, afgevaardigde van Luxemburg. Dus in het geheel 53 uit de noordelijke, en 8 uit de zuidelijke provincien.

De verwerping van het voorstel van den heer *de Brouckère* moet geenszins voor eene goedkeuring van het besluit van 1815 gehouden worden; integendeel is dit besluit bijna eenparig ten sterkste veroordeeld geworden, en men mag dus aannemen, althans hopen, dat, indien het ontwerp van wet, dat men, ter vervanging van hetzelve, waarschijnlijk aanstaanden Maandag van regeringswege zal voordragen, niet aannemelijk beter is, hetzelve bij alle deelen der kamer eenen gedughten tegenstand zal ontmoeten.

(*Cour. des Pays-Bas.*)

— Het hooge geregtshof, kamer van appel van correctionele zaken, heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van de heeren *Claes* en *Jottrand*, advocaten, en *Coché Mommens* drukker, die appel hadden ingesteld van een vonnis der Brusselsche regtbank van correctionele politie, waarbij

de eerste tot één jaar, de tweede tot acht maanden en de derde zes maanden gevangenis waren veroordeeld. Het hof heeft, bij deszelfs arrest van heden, de straf der beide eersten tot op de helft verminderd; maar die van den derde beschuldigde gehandhaafd.

— Op den 3den dezer, des avonds ten 6 ure heeft men te Aken twee schokken eener aardbeving gevoeld, die echter geen schade hebben veroorzaakt.

Dezelfde schokken zijn en in eenen sterkeren graad te Spa, Verviers en Stavelot (Provincie Luik) waargenomen. Te Spa duurden dezelve een en eene halve minuut, of, gelijk anderen zeggen, slechts 40 seconden. Alle woningen werden geschokt en eenige muren en gedeelten van gewelven stortteden in. De meubelen vielen omver en werden verbrijzeld, en de menschen uit hunne rijtuigen ter aarde geworpen. De ontsteltenis was algemeen. Te Verviers voelde men twee schokken, welke zoo sterk waren, dat de ingezetenen uit hunne huizen vlugtten. Te Stavelot voelde men de schokken 4 of 5 seconden. De laatste en hevigste ging van eene sterken slag vergezeld en deed de zolderingen scheuren en de gewelven van kelders splijten. Voor, bij en na de schokken stond de barometer zeer hoog.

Van den 6den December.

De heer *de Potter* is, als schrijver van artikels in den *Courrier des Pays-Bas*, die, ingevolge de wetten van 1815, als oproerig zijn beschouwd, naar het hof van assises verwezen.

MAASTRICHT, den 5den December.

De heer *Weustenraad*, schrijver en uitgever van den *Eclaireur*, is gedagvaard geworden wegens een artikel, dat als beleedigend voor Zijne Excell. den minister van justitie is beschouwd.

Mengelwerk.

EEN BLIK OP TURKYE'S TOEKOMSTIG LOT.

Toen op het congres van *Weenen*, na den val van het gravitatie-stelsel van BUONAPARTE, de voorwaarden van een daarvoor in de plaats te stellen systema van evenwigt overwogen en bepaald werden, erkende men eenparig het beginsel, dat de integriteit van de *Ottomanische Porte* hiertoe een noodzakelijk vereischte was. Het zoude bij gevolg zeer gewaagd zijn, dit beginsel, nadat het door de voornaamste staatsmannen van *Europa* is aangenomen geworden, in het minst te betwijfelen. Edoch, de tijd zelf is bewegelijk en onderhevig aan eeuwigdurende veranderingen, en even zoo bekomen alle dingen, op onderscheidene tijden, eene andere of nieuwe gedaante. Bestendigheid is bij al het ondermaansche slechts een ideaal, welks onmogelijke bereiking (zonderling genoeg!) juist door die genen met den meesten ijver wordt nagestreefd, die anders in het geheel niet onder de Idealisten te rangschikken zijn. De vraag is derhalve: hebben zich, sedert het tijdstip van het congres te *Weenen*, de staatsbetrekkingen niet derwijze omgevormd, dat hierdoor, zonder nog het stelsel van evenwigt zelf aan te tasten, inderdaad eene wijziging van het bovengemelde beginsel voegzaam of nuttig, zoo niet noodzakelijk tot het behoud van dat stelsel, is geworden? Immers voor zoo verre wij ons durven aanmatigen, in den waren geest van dat stelsel door te dringen, kan het niet anders of wij moeten onderstellen, dat het niet zoo zeer de integriteit van het Turksche Rijk, op zich zelve, is, die eene *conditio sine qua non* van het evenwigt van *Europa* uitmaakt, als wel de voorwaarde dat geene der groote mogendheden van *Europa* zich bij uitdeeling van het Turksche Rijk zal meester maken, om hierdoor een overwigt op de naburige en overige staten van *Europa* te verkrijgen.

Als een groot en zelfstandig rijk heeft de *Porte* reeds sedert langen tijd geen invloed meer op *Europa* uitgeoefend. Sedert meer dan eene eeuw heeft *Turkye* geen deel genomen aan de groote staatsomwentelingen, die zich in ons werelddeel hebben ontwikkeld en toegedragen. Noch de verdeeling van *Polen*, noch de verzwakking van *Zweden*, bij welker vernedering *Turkye* regtstreeks zulk een groot belang had, konden door de *Porte* een enkel oogenblik vertraagd worden.

Doch al ware het Turksche Rijk werkelijk een noodzakelijk bestanddeel van het stelsel, dat door BUONAPARTE'S krijgsgeluk overhoop werd geworpen, en waarvan de herstelling, na den val diens veroveraars, wenschelijk geacht werd in alle bijzonderheden uitvoerbaar te zijn, dan zelfs zoude het ons voorkomen, dat de op het congres te *Weenen* gedecreteerde vereeniging der kronen van *Zweden* en *Noorwegen*, het daarstellen van een koningrijk der *Nederlanden* [illegible] het stichten van het verbond der Duitsche Staten, de betrekkingen der mogendheden van *Europa* derwijze veranderd hebben, dat het voortdurend bestaan des Turkschen Rijks, *zoo als het tot dus verre bestaan heeft*, als een middel van evenwigt voor *Europa* ten eenemale overtollig is geworden.

Wat zal men echter daarvoor in de plaats stellen? Hier ligt de knoop. En al wilde men dien ook met een enkelen slag door midden houwen, en de verdeeling der Turksche Staten, als niet strijdig met het regt der volken verklaren, zoo valt het toch van zelf in het oog, dat niet *alle* mogendheden van *Europa* hun aandeel van het wingewest zouden kunnen bekomen, en dat zij mitsdien niet allen zoo gelijkmatig hun grondgebied zouden kunnen uitbreiden, als het evenwigt zoude vereischen.

De Europesche Staten van middelbare uitgebreidheid vinden den zekersten waarborg hunner onafhankelijkheid in de wijze gematigdheid der grootere magten, die, bij een welbegrepen politiek belang, de eigenlijke ondersteuners en bewakers van het stelsel van evenwigt zijn. Voorzeker zijn er vele zwarigheden met de splitsing eener groote natie van denzelfden oorsprong verbonden. *Duitschland* en *Italie* hebben daarvan tot in de jongste tijden een schromelijk voorbeeld gegeven. Daarentegen zien wij in ons vaderland volken van verschillende afkomst en landaard, en provincien, die eeuwen lang onder verschillende regeringen geleefd hebben, thans onder den schepter van eenen wijzen en goeden Koning, gelukkig nevens elkander bestaan, en zelfs, door gemeenschappelijke staats- en burgerlijke wetten, innig in elkander versmolten. Zulke voorbeelden dienen tot geene vergelijking, tot geenen maatstaf voor het Turksche Rijk, welks provincien door volkstammen van verschillenden oorsprong, zeden en godsdienst, slechts door één band vereenigd werden, namelijk de vrees voor den ijzeren wil van eenen despotischen beheerscher. Deze band heeft echter, uit zijnen aard, in vier eeuwen tijds nog het vermogen niet gehad om eenheid in de heterogene deelen van *Turkye's* bevolking te brengen; het heeft zelfs geen onderlinge vrede en vriendschap onder die bevolking kunnen te weeg brengen, en nadat de verbasterde nakomelingen van MAHOMED, door dezen band, als de eenige drijfveer van het despotismus, de bestanddeelen van het rijk, zoo lang reeds zonder vastheid, hebben bijeen gehouden, schijnt dat rijk thans door de gebeurtenissen in *Morea*, in *Epirus*, in *Bosnie*, in *Servie*, enz. gedurzaam eenen tred nader aan zijne ontbinding te komen. En deze gebeurtenissen zijn het juist, die van zelve den weg zullen aanwijzen, langs welken de knoop van het bovengemelde vraagstuk niet doorgehouwen, maar langzaam en voorzigtig ontwikkeld zal kunnen worden.

Daadzaken schijnen te bewijzen, dat deze weg reeds ingeslagen is geworden. Althans wij beschouwen uit dit oogpunt de deelneming door *Frankrijk*, met het bezetten van *Morea*, aan den dag gelegd. Eene andere mogendheid, aan de expeditie naar *Morea* en veel meer nog aan den Turksch Russischen oorlog vreemde mogendheid van het vaste land, schijnt niet ongenegen te zijn om eenige noordwestelijke provincien van het Turksche Rijk te bezetten. Wanneer men bedenkt dat deze mogendheid, zoo min als *Frankrijk*, eenig belang bij verdere uitbreiding van haar grondgebied hebben, is het waarschijnlijk dat zij de bezette provincien voor een beter lot zoude willen bestemmen, dan datgene waaronder die provincien nu eeuwen lang gezucht hebben. En wanneer nu eene derde mogendheid, wier staatkunde niet gelijk die der beide eerstgemelden centripedaal, maar integendeel centrifugaal is, inderdaad eene uitbreiding van grondgebied beoogde (hetgeen uit gronden van gezonde staatkunde weinig waarschijnlijkheid heeft) dan zoude zulks alleen ten gevolge hebben, dat de oplossing van het vraagstuk vertraagd wierd, zonder *Turkye* aan het lot, dat aan dat rijk beschoren is, te kunnen onttrekken, namelijk de ontbinding van dat rijk in even zoo vele onder de bescherming der groote mogendheden van *Europa* staande onafhankelijke staten, als de godsdienst, de zeden, de landaard en de talen der gezamenlijke bevolking zullen voorschrijven.

***

AMSTERDAM, den 2den December.

Aan de Redactie.

Daar het, bij gebrek van een behoorlijk [illegible], voor elk ingezeten van meer of minder belang is, te weten wat regtens is omtrent het stuk van jagt, komt het mij voor, dat eene behoorlijke openbaarmaking van stukken, daartoe betrekkelijk, voor het publiek van geene onwaarde zal wezen, en het is daarom, dat ik niet twijfel of gij zult het hiernevens gaande vonnis, door het hoogste ressort, tegen den graaf van *Almelo* gewezen, wel in uw vrijheid en regtvaardigheid ademend blad eene plaats vergunnen.

Te meer vlei ik mij, dat gij hierin geene zwarigheid zult maken, daar genoemd vonnis verseert omtrent het zoo netelige punt der leen- of heerlijke regten, regten even onbestaanbaar met onze tegenwoordige manier van denken en handelen, als onvereenbaar met den geest der grondwet. Zegevierend is het beginsel vastgesteld, dat geene oude herkommens, geene *de facto* bestaande privilegien voor den regter geldig zijn, dat geen tijdsverloop, hoe groot ook, dat geene algemeene notorieit ter staving der heerlijke regten dienstig zijn, maar dat slechts onwedersprekelijke bewijzen of *titres*, ook het *de jure* bestaan dier regten moeten aantoonen, en dat dan nog de vraag in aanmerking mag komen, of deze *titre* al dan niet op regt en billijkheid steunt. Dit alles in aanmerking nemende, komt het mij voor, dat, indien het ter staving van soortgelijke regten aankomt op de vragen: «hebt gij bewijzen dat u die regten toekomen? nemen die regten uit een door de wet geoorloofd beginsel hunnen oorsprong?» de meeste heerlijke regten slechts hun *de facto*, weinigen hun *de jure* bestaan kunnen aantoonen.

Hulde zij toegebragt aan de billijke gezindheden dier hooge vierschaar, eerbied voor hem die het beginsel «*elk burger is gelijk* [illegible]

Derde Kamer [illegible]

30 October 1828.

Contra

A. F. L. GRAAF VAN RECHTEREN LIMPURG.

Het hof partijen gehoord;

Overwegende, dat de geintimeerde, sustinerende het regt van privative jagt te bezitten ook op eigendom van andere personen, binnen de limiten der heerlijkheid *Almelo* en *Vriezenveen* gelegen, naar aanleiding van het vorstelijk besluit van den 8sten Feb. 1815, ten duidelijkste moet bewijzen, dit regt van de jagt op eens anders eigendom wettig te hebben gehad, en daarvan, tot in den jare 1794, of later, in de wettige possessie te zijn geweest.

Overwegende, dat de geintimeerde wel bewijst, dat in vroegere jaren door de toenmalige heeren der heerlijkheid *Almelo en Vriezenveen*, daden van regterlijk gezag zijn uitgeoefend, ook tegen overtreders der bestaande verordeningen op het stuk der jagt, maar dat daaruit geenszins volgt, dat die heeren bij dit hun regtsgebied, ook het regt van privative jagt op alle gronden, binnen hunne heerlijkheid gelegen, bezitten.

Overwegende, dat de geintimeerde geen titel hoegenaamd produceert, waarop dit uitsluitend regt van jagt zoude gegrond zijn; maar dat integendeel uit de leijbrieven der gezegde heerlijkheid, van 12 April 1731, 15 Nov. 1771 en 14 Mei 1783, door den appellant geproduceerd en door den geintimeerden niet tegengesproken, wel blijkt, dat bij gezegde verleijbrieven met name verscheidene heerlijke regten, en ook bijzonder het regt van vischerij, wordt verleend aan de toenmalige eigenaren van de heerlijkheid *Almelo* en *Vriezenveen*; maar in die verleijbrieven geen woord van het regt van jagt voorkomt, waaruit men behoort te besluiten, dat bij die verleijbrieven zoodanig uitsluitend regt van jagt op goederen van derden, strijdende met de algemeene principes van het eigendomsregt, niet is verleend, en de geintimeerde dus niet heeft kunnen zijn in de wettige bezitting van het regt der jagt;

Overwegende, dat in dezen stand van zaken, en in aanmerking nemende de door den appellant geproduceerde verleijbrieven, tegen dezelve niet kan gelden eene zoogenaamde notoriteit, door den eersten regter aangenomen; maar dat, wil men een *odieus servitut* of privilegie op eens anders eigendom, tegen of boven eenen bestaande titel doen gelden, men dit, naar de algemeene beginselen van het regt, en bijzonder ook naar aanleiding van gemeld vorstelijk besluit, stellig en onwedersprekelijk moet bewijzen;

Doet te niet het appèl en het vonnis van de regtbank van eersten aanleg te *Almelo*, in dato 31 October 1827, waarvan is geappelleerd.

En op nieuw regtdoende, verklaart dat de pretense registratie en afpaling der heerlijkheid *Almelo* en *Vriezenveen*, voor zoo veel betreft den eigendom des appellants, is onregtmatig en bijgevolg nul en nietig, en, schoon *de facto* bestaande, niet kan hebben eenig effect van reserve der privative jagt op den eigendom des appellants, ten behoeve van den geintimeerden. Condemneert voorts den geintimeerden tot vergoeding van alle schaden en interessen, ter zake dezer onregtmatige registratie en afpaling door den appellant geleden, te liquideren volgens de wet.

Condemneert verder den geintimeerden in de kosten der beide instantien en beveelt de restitutie der geconsigneerde boete van appèl.

ROTTERDAM, den 29sten November 1828.

Aan de Redactie.

Uit de klagt van den heer Z., in de Arnhemsche Courant van den 25sten November, N°. 141, over het weder invoeren van de zegel- en registratie-regten op de invordering der directe belastingen, moet men opmaken, dat Zijn Ed. in de meening verkeert, dat deze maatregel alleen bij het gouvernement van *Noord-Holland* plaats heeft gegrepen; doch ter zijner informatie is dienende, dat ook dit, door Zijn Ed. naar waarheid genoemde *drukkende stelsel*, in het zuidelijk deel is ingevoerd, en wel reeds in de maand December 1827, echter niet zoo als door Zijn Ed. is opgegeven in *Noord-Holland* te zijn geschied, bij *simpele kennisgeving*, maar geheel in stilte, zoo dat niemand zich voor de gevolgen konde wachten en de achterblijvende eerst met den slag gewaarschuwd werden; doch naderhand is, bij het besluit van den heer gouverneur dezer provincie, in dato 19 Maart 1828, waarbij een *tarief der vervolgings-kosten*, ter invordering der verschuldigde directe belastingen, bij wijze van notificatie is kennelijk gemaakt, na de vermelding der kosten, onder letter B gemeld, dat daaronder (onder de vervolgings-kosten namelijk) geenszins zijn begrepen de zegel- en registratie-regten, waarvan, volgens de bestaande wetten alléén de waarschuwing en aanmaning zijn vrijgesteld. — Uit dit gedeelte des besluits is dus op te maken, dat het geen *nieuwe*, maar *oude* maatregel is, zijnde dezelve vroeger (zoo als de heer Z. te regt aanmerkt) uit hoofde men inzag, dat deszelfs drukking voornamelijk op de mingegoedste ingezetenen kwam, afgeschaft; dan thans is dezelve weder in werking gebragt, en wij *Zuid-Hollanders* waren dan de eersten die er de ondervinding van hadden, daar het stelsel reeds 8 maanden eerder in *Zuid-* dan *Noord-Holland* wederom is ingevoerd. Zijne Majesteit onze geliefde Koning, wiens uitdrukkelijk verlangen het is, alles in te rigten opdat Zijne onderdanen geene noodelooze drukking der lasten of opbrengsten zullen ondervinden, had dan ook nog maar even (1814) het roer van staat in handen, toen hij die zware en vooral hatelijke verordening afschafte, en nu rijst de vraag, wie de wederinvoering van dezelve heeft bevolen? Dat zulks door den Koning niet is geschied, zal wel geen betoog behoeven, dewijl het in werking brengen in de aangrenzende provincien *Zuid-* en *Noord-Holland*, ruim 8 maanden verschilt en door Zijne Majesteit de eene provincie niet boven de andere zal worden bezwaard; even zoo min is te vooronderstellen, dat zulks op bevel of uitnoodiging der administratie van de registratie en het zegel enz. is geschied, dewijl die heeren anders hun regt overal wel te gelijk zouden hebben doen gelden; dat het eigendunkelijk door de heeren gouverneurs of Hunner Excellenties waarnemers zal zijn geschied, is mede niet te gelooven, daar toch zij aan verantwoordelijkheid zijn onderworpen, en, het welvaren der in hun ressort behoorende ingezetenen behartigende, geene om deszelfs drukking afgeschafte verordening wederom zullen in werking stellen; doch bij wien dan moet men het zoeken? Opdat niet sommigen, en vooral onder de meer gegoedden, welke, door het bezit hunner goederen of ruime inkomsten, in staat zijn op hunnen tijd, of wel vooruit hunne directe belastingen te voldoen en dus welligt onkundig van dit drukkende stelsel zijn, Uw en mijn geschrijf voor onbeduidend houden, zal ik in 't kort slechts één voorbeeld der drukking aanhalen, hetgeen mij zelve is overkomen.

In de maand December des vorigen jaars, de laatste termijn van eenen personelen aanslag onvoldaan hebbende te voldoen, ondervond ik reeds de invoering van het meergemelde stelsel, namelijk daardoor, dat ik, buiten en behalve de onkosten, in rekening gebragt voor den deurwaarder, nog *f* 1.20 voor zegel en registratie moest betalen; en dat wel voor eene acte waarbij ik voor *f* 1.05 (zijnde mijn geheele aanslag *f* 12.60) werd vervolgd; en ofschoon ik aanmerkte, dat de wet op de registratie eerst op schuldvorderingen van 25 francs en die van het zegel op 10 francs van applicatie was, mogt niets helpen, en ik was genoodzaakt *voor mijne schuld aan den lande van f 1.05 nog de bovengemelde som van f 1.20 te voldoen.* Het ongeluk, de drukking van gedacht stelsel zelve te ondervinden, is mij nader niet overkomen, echter ben ik van goeder hand geinformeerd, dat de belasting thans nog met 19 centen is verzwaard, uit hoofde men in den beginne, de bedoeling van het stel missende, niet de kopijen, maar de actes zelve exploiteerde, hetgeen het geval thans niet meer is, zoodat nu voor ééne renovatie twee zegels gebruikt en betaald moeten worden, en dienvolgens ieder achterblijvende, wiens aanslag *f* 12.19½ surpasseert, buiten en behalven de onkosten voor den deurwaarder, aan het rijk moet voldoen eene somma van *f* 1.39.

Mogt het zijn dat Uw wensch, waarbij ik ook de mijne voege, gelukte, dat Zijne Majesteit, wiens hoofddoel weldoen is, en die alles wil ingerigt hebben om voor de ingezetenen *misbare* en *drukkende* gebruiken af te schaffen, met de wederinvoering van dezen maatregel bekend wierd, ik vleije mij, dat hij door zijne regt vaderlijke goedheid dezelve, als van geen nut (getuige de tijd dat dezelve niet in werking was) en hoogst bezwarend voor de min gegoede ingezetenen, wel voor altijd zal doen ophouden.

A.

JOHN BOWRING IN VRIESLAND.

Was de om zijne uitgebreide taalkennis beroemde Engelschman, in de provincie *Holland*, met onderscheiding ontvangen, hij was van daar nog niet vertrokken toen sommige dagbladen reeds openlijk eene zekere vrees aan den dag legden, als of hem welligt in *Vriesland* een zoo vereerend onthaal niet zoude te beurt vallen.

Men had echter in *Vrieslands* hoofdstad reeds vroegtijdig berigt ontvangen, dat BOWRING ook daar dacht te komen, en wel met het bijzonder oogmerk om de oude volkstaal te onderzoeken; zijn vertrek echter uit *Holland*, door beleefde aanzoeken vertraagd zijnde, verscheen BOWRING eenige weken later, dan hij verwacht werd, te *Leeuwarden*, voorzien van aanbevelings-brieven aan onderscheidene inwoneren dezer residentie. Naauwelijks was zijne aankomst bekend, of dadelijk werd hem, met de meeste gulhartigheid, tafel en bed aangeboden, en zulks van alle zijden zoo aangedrongen, dat de edele Brit, wars van al wat naar hoofsche complimenten zweemde, reeds den dag na zijne aankomst, zijn intrek nam en bestendig bleef bij eenen Vries, die hem nimmer gezien of gesproken had. — Misschien zal dit dezen of genen vreemd voorkomen, daar men niet zelden, in vergelijking der overige Noord-Nederlanders, de Vriezen als stug, ongezellig en onvoorkomend afschildert; maar wij beroepen ons gerust op ieder, die voor het eerst in zijn leven *Vriesland* bezocht, of eene enkelde aanbeveling niet genoegzaam was, om hem dadelijk toegang te verschaffen tot alle kringen, en de genoegens des gezelligen verkeers ruimschoots te doen genieten. — Wij zeggen *eene enkelde aanbeveling*; want dat de Vriezen, niet gelijk anderen, met al wat vreemdeling is, omdat hij een vreemdeling is, wegloopen, waarborgt hen voor die belagchelijke opligtingen en teleurstellingen, die daarvan meer dan eens het gevolg waren. — Dan wij hernemen den draad van ons verhaal en keeren tot BOWRING terug.

Niet alleen de Vriesche taal maakte deze tot het onderwerp van zijn onderzoek, maar alles wat eenigzins merkwaardig was, *het huis van Beoluitie*, *de gestichten van liefdadigheid*, *de armenscholen* werden door hem bezocht en naauwkeurig opgenomen; overal werd hij door de regenten en schoolopzieners met de meeste beleefdheid opgewacht en ontvangen. — Van de zestien dagen, die hij in *Leeuwarden* doorbragt, zonderde hij er drie af, om, onder het geleide van den oud-gouverneur van *Vriesland*, Jr. AERINGA VAN HUMALDA, een' kenner en beoefenaar der Vriesche taal, bij den Vrieschen dichter POSTHUMUS, te *Waaxens*, een bezoek af te leggen, en besteedde aldaar al dien tijd aan het lezen en onderzoeken van stukken in de landtaal. — Ook den luimigen Vrieschen schrijver, die zoo zeer den geest der landlieden weet te vatten, den heer HALBERTSMA te *Grouw*, bleef niet onbezocht, terwijl hij te *Leeuwarden* zelve, met allen die, hetzij in het Nederduitsch, hetzij in het Land-Vriesch, de dichtkunst en fraaije letteren beoefenen, in bijzondere bekendschap geraakte. — Hij had gelegenheid eene der gesloten vergaderingen van het genootschap *Constanter* bij te wonen en getuige te zijn, hoe men daar, in nederige vergetelheid werkende, zich met de gezette beoefening der werken van HUYGENS, VONDEL en SPIEGHEL bezig houdt, en tevens bevallige offers op de altaren van APOLLO brengt; BOWRING zelve gaf te dier gelegenheid eene proeve van buitengewone vlugheid, door, gedurende een kwartier uurs, in vloeijende Engelsche dichtregelen, zijnen dank voor de vereerende ontvangst te improviseeren.

Verdiende BOWRING als geleerde de achting van een ieder, moest men verbaasd staan over zijnen uitgebreiden werkkring, zijne dagelijksche briefwisseling met geleerden uit alle oorden der wereld; kon men moeijelijk begrijpen, hoe één mensch zoo veel doen konde, hoezeer hij des nachts nimmer voor twee ure zich naar bed begaf, en reeds te 7 ure weder opstond, — meer nog moest het den menschenkenner verwonderen, in zulk eenen man, een' beminnelijk kindervriend, een' teerhartig' huisvader, een' edel' mensch te ontmoeten. — Aan het huis waar hij logeerde, was hij de afgod der kinderen, die hij op allerlei wijzen aan zich wist te boeijen, door in hunne onschuldige spelen te deelen, en hun nieuwe te leeren. — Nimmer sprak hij van zijne gade en kinderen dan met tranen van liefde in de oogen, en vertoonde met zeker welgevallen de brieven die hij van een negenjarig dochtertje ontving, en welke de goede opvoeding staafde, die hij aan de zijnen gaf. — Welk een leerrijk voorbeeld is hij dus ook niet in dit opzigt, voor vele geleerden, die slechts op hunne studeerkamers, of in gezelschappen van wetenschappelijken aard te huis zijn, en die hunne vrouw en kinderen voor niet veel meer houden dan gewone huisgeraden, waar men in de dagelijksche wereld niet wel buiten kan. — Hoe moest het zulk een fijn gevoelig man niet roeren, toen de kinderen van zijnen gastheer, op zijnen ingevallen

verjaardag, hem met bloemen en gezangen ontmoetten; hoe hem met treffen, onverwacht de tijding te ontvangen, dat zijne geliefde moeder gevaarlijk krank lag? Hoezeer dan ook nog voornemens, om, in gezelschap des heeren HUMALDA, *Bolsward*, alwaar nog het minst verbasterde Vriesch wordt gesproken, gelijk ook *Workum*, *Hindeloopen*, *Gaasterland* en de *Lemmer* te bezoeken, gaf hij dadelijk dit plan, waar hij zoo veel belang in stelde, op, en reisde huiswaarts, — doch te vergeefs, zijne moeder mogt hij niet levend op deze wereld wederzien; de brave was ontslapen. — Lang zal het onthaal dat BOWRING, in *Vriesland*, zoo van openbare als bijzondere personen ontving, bij hem in dankbare nagedachtenis zijn; hij heeft dit bij herhaling betuigd, maar even zeker is het, dat ook niemand, die gelegenheid had den edelen Brit te ontmoeten, hem, den nederigen wijzen, zal vergeten, en dat velen in *Vriesland* hopend verwachten, dat BOWRING deze vruchtbare plek van ons vaderland andermaal met een bezoek zal vereeren.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 7den December 1646 had de onderteekening der huwelijksche voorwaarde plaats tusschen FREDRIK WILLEM, keurvorst van *Brandenburg*, en prinses LOUIZE van *Oranje*.

Den 7den dito 1672 nam Zijne Hoogheid WILLEM IIIde het kasteel *Valkenburg* in.

Den 7den dito 1673 werd Mr. P. DE GROOT, over onbehoorlijk schrijven in regten betrokken, door Zijne Hoogheid en het hof van deze beschuldiging vrijgesproken.

Den 7den dito 1518 stierf ANNA VAN BORSELEN.

Den 8sten dito 1652 sloeg de luitenant-admiraal M. H. TROMP, met eene vloot van 42 schepen de Engelschen, onder den admiraal BLAKE, die met 50 schepen tegen de onzen streed.

Den 8sten 1703 onderging het slot te *Abkoude* groote schade door het woeden van eenen zwaren storm.

Den 9den dito 1687 had de verkiezing plaats van den aartshertog JOSEPHUS tot Koning van *Hongarije*.

Den 9den dito 1798 stierf de beroemde hoogleeraar J. R. FORSTER.

Den 9den dito 1813 trokken de geallieerden bij *Werkendam* over de *Maas*.

ARNHEM, den 9den December.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 8 Dec. 0 El 8 Palm 5 Duim; gewassen 0 D., gevallen 0 D.
Den 9 dito 0 El 8 Palm 5 Duim; gewassen 0 D., gevallen 0 D.

Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, de Hoog Geboren Vrouwe *A. M. J. GRAVINNE VAN RANZOW*, geboren *VAN DER BURGH*.

ARNHEM, den 6den December 1828.

---

† † † BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *DOESBORGH* zullen op Maandag, den 22sten December 1828, des voordemiddags om 10 uren, op het Raadhuis aldaar, publiek doen verkoopen: eene aanzienlijke partij KASERNEFOURNITUREN, bestaande in:

PAARDENHAREN MATRASSEN,
DITO HOOFDPEULUWEN,
STROOZAKKEN,
LAKENS,
DEKENS,
KRIBBEN en ONDERLAGEN.

Alle welke Goederen op Vrijdag en Zaturdag voor de verkooping zullen te bezien zijn, terwijl nadere informatien zijn te bekomen bij den Stads Agent van Kasernering, *L. GEERLING*.

Doesborgh, den 4den December 1828.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. A. TENGBERGEN.
Ter ordonnantie van dezelve,
J. LANGLOIS,
Secretaris.

† † † De BURGEMEESTER en ASSESSOREN der GEMEENTE *KESTEREN* noodigen bij deze uit alle EIGENAREN van GRAVEN in de Gereformeerde Kerken dier Gemeente, welke eene gelijke GRAFRUIMTE op de NIEUWE BEGRAAFPLAATS of het KERKHOF verlangen, om zich daartoe, met overlegging hunner Bewijzen van Eigendom, schriftelijk en vrachtvrij aan gemelden Burgemeester voor den 24sten December te adresseren.

Kesteren, den 3den December 1828.

De Burgemeester voornd.,
K. v. D. ZANDE.

† † † BURGEMEESTER en ASSESSOREN van *ZELHEM* zullen op Zaturdag den 13den December aanstaande, des morgens ten 10 ure, bij de Wed. *G. GRUTTERINK*, aldaar, en onder approbatie van H. H. Gedeputeerde Staten, aanbesteden: het MAKEN van de noodige AFSLUITING van de BEGRAAFPLAATS aldaar, waarvan het Bestek en de Teekening bij de Wed. *GRUTTERINK* voornoemd zullen ter lezing liggen.

Zelhem, den 3den December 1828.

[illegible]

De Burgemeester en Secretaris,
HERM. BECKING.

§ † † Door het bedanken en vertrek naar *Arnhem*, van den Heere *WM. OTTEN*, de POST van STADS MEDICINAE DOCTOR en HEELMEESTER op een vast jaarlijksch traktement van *f* 200 met het volgende jaar, in deze Gemeete vacant wordende,

Zoo noodigen Burgemeester en Wethouderen dezer stad, elk en een iegelijk die tot dien Post inclineert, tot het waarnemen van denzelven de vereischte kundigheden bezit, en daarvan, gelijk ook van zijn goed zedelijk gedrag, behoorlijke bewijzen kan overleggen, uit, om zich voor den 10den Januarij 1829, liefst in persoon of anders met vrachtvrije brieven aan Hun Edel Achtbare te adresseren.

Wageningen, den 4den December 1828.

Burgemeester en Wethouderen
der stad *Wageningen*,
M. A. VAN OMMEREN, Vt.
Ter ordonnantie van dezelven
de Stads Secretaris,
H. B. VAN DAALEN.

§ § § Het PLAATSELIJK BESTUUR van *WAARDENBURG*, zal op aanstaande Donderdag, des namiddags ten vier ure, in het Gemeente-Huis aldaar, publiek verkoopen: eenige perceelen SLAGHOUT, aan genoemde Gemeente behoorende.

Waardenburg, den 6den December 1828.

De Burgemeester,
D. SPIELENAAR.

† † † Ten overstaan van den Notaris Mr. *W. BLOEMERS*, te *Doesborgh*, zal in het openbaar geveild en verkocht worden, op Woensdagen den 17den en den 31sten December eerstkomende, des voormiddags om elf uren, ten huize van de Weduwe *H. EYDEMAN*, in het Hof *Gelria*:

Een hecht en ter nering staand HUIS en ERVE, binnen deze Stad, nabij de Vischmarkt, No. 212, (gemakkelijk weder te brengen, zoo als bevorens, tot twee Woonhuizen.)

Dit pand, waarin met succes eene *Broodbakkerij* gedreven wordt, is te aanvaarden op 1o. Mei 1829, of, des begeerd wordende, vroeger, bij schikking met de Eigenaresse, de Weduwe *H. J. LABOTZ*.

§ § † Op Vrijdag den 12den December 1828, 's voormiddags om 10 uren, zullen in de *Koornhoeve* te *Voorstonden*, onder *Brummen*, publiek verkocht worden:

1o. Verscheiden perceelen extra zware PEPPELEN, geschikt voor Planken en Klompen, en eenige perceelen DENNEN BOOMEN, onder den Huize *Voorstonden*.

2o. [illegible] tot een Molen-As, staande op het Erve *het Hoen*, te *Voorst*.

3o. Verscheiden perceelen EIKEN-, PEPPELEN- en extra zware OPGAANDE WILLIGEN BOOMEN, onder het Erve *Gummelink*, te *Oeken*.

Informatien zijn te bekomen bij den Notaris *DE KRUYFF*, te *Brummen*.

§ § § PIANO FORTE'S EN MUZIEK-MAGAZYN.

M. BROEDELET, te *Utrecht*, Oudegracht, bij de Geertebrug lett. B. No. 193, adverteert aan alle Meesters en Liefhebbers der Toonkunst, dat hij uit *Londen* heeft medegebragt een assortiment van de beste en schoonste ZES OCTAAF PIANOS, van de eerste kwaliteit, uit de Fabrieken van *JOHN BROADWOOD AND SONS* en *MUZIO CLEMENTI*, nieuwe Patent Piano's met koperen Zangbodems, enz.

Voorts is zijn Magazijn voorzien van zeer fraaije WEENER-, FRANSCHE- en INLANDSCHE PIANO'S, echte FRANSCHE GUITAREN van *MOUSSET*, met en zonder Mechaniek, zoo wel te huur als te koop, binnen en buiten deze stad; verder nieuwe en bespeelde VIOLEN, FLUITEN, STRYKSTOKKEN, echte NAPELSCHE VIOOL- en GUITAR SNAREN; de Quinten van $4\frac{1}{2}$ tot 7 stuivers enz., en verscheidene andere artikelen die tot dit vak behooren.

Het is mede ruim voorzien van de modernste DUITSCHE-, FRANSCHE- en INLANDSCHE-, PRAKTISCHE- en THEORETISCHE MUZIEKWERKEN; er ligt eene lijst ter Inteekening, waarbij men een abonnement kan aangaan voor Muziek-Lektuur, tot eenen geringen prijs; door deze inrigting, zoo als er alhier nog geene bestaat, kan men wekelijks de [illegible] *RIES, FIELD, WEBER, MOSCHELES, KALKBRENNER*, de Tijdschriften CECILIA genaamd enz. bekomen.

§ § § Te beginnen met den 15den December 1828, zal de DILIGENCE, thans rijdende van *Arnhem* naar *Nijmegen*, des middags ten half vijf ure, van *Arnhem* vertrekken des middags ten 3 ure. Adres de Directeur *W. CNOPIUS*, te *Arnhem*, in de Weverstraat.

STOOMBOOT
WILLEM DE EERSTE.
Regeling der Vaart voor de Maand
December 1828.

Van *Nijmegen* naar *Rotterdam* en *'s Gravenhage*:
en tusschenliggende plaatsen:
Elken Zondag, Dingsdag en Donderdag des morgens ten 7 ure.

Van *Rotterdam* naar *Nijmegen*:
en tusschenliggende plaatsen:
Elken Maandag, Woensdag en Vrijdag des morgens ten 6 ure.

Van *'s Gravenhage* vertrekt op deze dagen, des morgens ten half vier ure, bij *G. VAN VELTHOVEN*, op de Bierkade, eene EIGENE DILIGENCE, om voor afvaart der Boot te *Rotterdam* aan te komen.

De Stoombooten van *Gorinchem* op *'s Hertogenbosch* en van *Rotterdam* naar *Antwerpen* en *Londen* varen met deze Boot in overeenstemming, zoo ook de Diligence van *Gorinchem* over *Breda* naar *Antwerpen* en *Brussel*, welke nog denzelfden avond aldaar aankomt.

[illegible] is in KINDERWERKJES [illegible] *Nieuwjaars-Geschenkjes*; almede dat de NEDERLANDSCHE [illegible]-ALMANAK voor 1829 bij hem te bekomen is.

*** Bij *S. DE VISSER*, Boekverkooper in *'s Gravenhage*, is heden van de pers gekomen en verzonden:

I. NAGELATENE LEERREDENEN van J. WYS, J. CZOON, in leven predikant in *'s Gravenhage*, *in een deel compleet*.

II. GEDICHTJES voor de Nederlandsche Jeugd, *derde druk*, kl. 8ro, met fraaije plaatjes in carton à 30 stuivers.

III. Hetzelfde Werkje in kl. 12mo. form., zonder pl. à 60 Centen.

IV. J. H. CAMPE, Tafereelen uit het Noorden; voorgesteld in de ontdekkings-reis van BARENDS en HEEMSKERK, enz., met gekleurde platen, *tweede druk*, à 30 stuivers.

Ook zijn bij bovengemelden gedrukt en uitgegeven:

V. J. WYS, J. CZOON, Leerredenen over Romeinen IX—XI, 2 deelen.

VI. J. WYS, J. CZOON, Leerredenen over Gen. I—III, en Rom. V: vs. 12—21.

VII. J. SCHARP, Ernstige Gedachten in de laatste dagen van mijn leven.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.